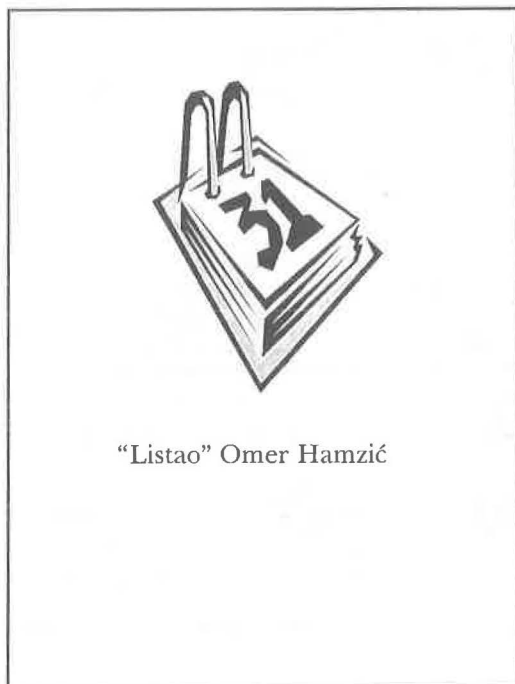
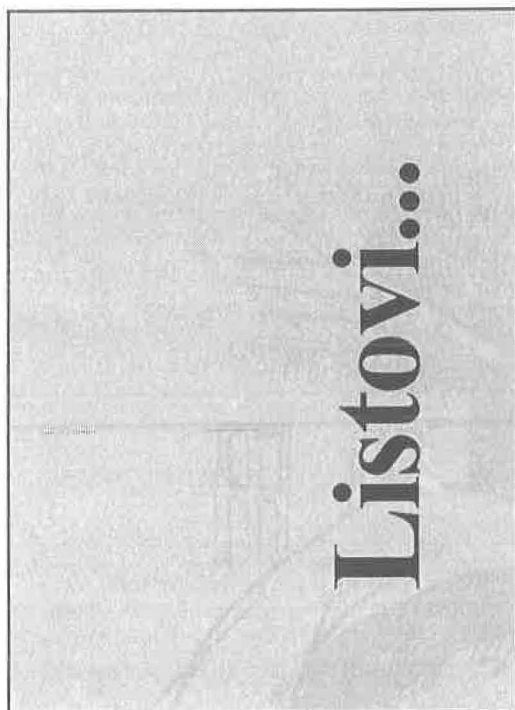

Listovi gračaničkog kalendara

(od 1.11.1996. do 15.5.1997.)

1. novembar 1996.

Novi namještaj u školama Malešići, G. Orahovica i Vranovići

Nakon izvršene sanacije ratnih oštećenja na većini školskih objekata i njihovog uređenja poslije odlaska izbjeglica (iz kolektivnih u individualni smještaj), da bi se obezbijedili normalni uslovi za nastavu, međunarodne humanitarne organizacije svoje donacije usmjeravaju na osvježenje i nabavku učioničkog namještaja. Tako je ovih dana Humanitarna organizacija SEA, koja se do sada angažovala na izgradnji i popravci vodoopskrbnih objekata, putem IRC obezbijedila učionički namještaj za devet učionica u osnovnim školama Gornja Orahovica, Malešići i Vranovići.

1. novembar 1996.

Metereološka stanica u Gračanici

U Opštinskom centru za obavješćavanje Gračanica instalirana je meteorološka stanica koja će bilježiti određene klimatsko-meteorološke parametre za utvrđivanje dnevne i dugoročne vremenske prognoze za područje opštine Gračanica i vođenje odgovarajuće meteorološke statistike kao što su temperature, vlažnost zraka, pritisak itd.

Meteorološku stanicu je obezbijedio Hidrometeorološki zavod Bosne i Hercegovine.

Njeni uređaji u funkciji su od 31.10.1996.

2. novembar 1996.

"Terme" počele s apotekom

U Gračanici je, uz skromnu svečanost, otvorena lijepo uređena i savremeno opremljena apoteka Preduzeća "Terme" i "Doboj-lijek". Time je na neki način označen i poslijeratni početak rada gračaničkih "Termi", čija je imovina, većim dijelom ostala "s onu stranu Spreče".

Poznato je da je Gračanica nekada u ovo Preduzeće uložila pozamašna sredstva, izgradila bazene ljekovite vode, rekreacioni centar na Sočkovcu, infrastrukturu itd. Iako se na sve to više ne može računati, ipak postoje realne šanse za revitalizaciju i podizanje novih gračaničkih "Termi". Dokazane su i ispitane velike rezerve termomineralnih voda u širem rejonu motela kao glavna pretpostavka za razvoj budućeg gračaničkog zdravstveno-rekreacionog centra, u sastavu Preduzeća je i dobro očuvana zgrada nekadašnjeg "Halkomeda", počela je sa radom, evo, i apoteka, a već se iskazuje i ozbiljan interes domaćih i stranih investitora za ulaganja u ovakve i slične projekte.

O tome su sa puno optimizma i nade govorili Hasan Mostarlić, sadašnji i Čamil Naimkadić nekadašnji direktor "Termi", koji je na simboličan način i otvorio apoteku.

Prava vijest za Gračanicu: dizalice iz "Feringa" krenule na tursko tržište. Do kraja godine očekuje se potpisivanje ugovora vrijednog oko 4 miliona DM.

6. novembar 1996.

Je li "Fortuna" sreća za 750 svojih radnika?

Sa prosječnom oktobarskom platom od 205 DM, ostvarenom na lon-poslovima, radnici "Fortune" vjerovatno nisu zadovoljni. Ohrabruje,

međutim, podatak je posao u ovoj najmnogoljudnijoj fabrici u Gračanici osiguran do kraja prvog tromjesečja naredne godine i da se sa sigurnošću mogu očekivati dugoročniji i bolji poslovi u narednom periodu, a to podrazumijeva i bolje plate i bolji standard zaposlenih.

Početkom naredne godine u "Fortuni" očekuju realizaciju jednog kreditnog aranžmana, koji će im omogućiti zamjenu dotrajale opreme, nabavku rezervnih dijelova i sanaciju jednog dijela ratnih šteta na objektima, što sve skupa nagovještava bolje dane za "Fortunu" i na neki način daje odgovor na pitanje iz naslova ove bilješke.

8. novembar 1996.

"Krenule" dizalice "Feringa"

Nakon uspješno obavljenog ratnog zadatka kao jedna od naših vodećih firmi u sferi namjenske proizvodnje, gračanički "Fering" spremno je dočekao "izbijanje" mira i već se spremio na mirnodopski kolosijek, vrativši se tamo gdje je najjači - dizalicama.

8. novembar 1996.

Vašar, gračanički

Lokalni hroničari bilježe da je danas počeo 111. po redu gračanički vašar, da ga nije bilo protekle četiri ratne godine, a da je današnji pokvarila kiša. Stigli su trgovci iz Visokog, Sarajeva, Tuzle, Tešnja, Zenice i drugih gradova Bosne i Hercegovine, ali i iz susjedne Hrvatske. Štandovi su puni svega i svačega, najviše tekstilne robe i bižuterije. "Radila" je i stočna pijaca.

Stariji Gračanlije sa nostalgijom se sjećaju nekadašnjih vašara, kad je bilo sve drugačije, kad je bilo malo para i puno mladalacke romantike. U njihovom pamćenju vašar ima posebnu sim-

boliku i značenje. Na mlađima je da taj vašar osmisle u duhu novog vremena i od Gračanice kao "vašarskog", izgrade moderan sajamski grad.

12. novembar 1996.

89-toro u obdaništu Gračanica

Dječije obdanište u svoja dva objekta - Lamele i Luke - zbrinjava 89-toro djece pretškolskog uzrasta. O njihovom cjelodnevnom boravku sa ishranom, vaspitnoobrazovnim radom, organizovanim igraonicama i drugim sadržajima brine 15 radnika, od čega 8 vaspitača.

S obzrom na izražen interes roditelja za smještaj djece u obdanište, u toku su pripreme

za opremu a n j e centralnog obdaništa za smještaj 120-toro djece, a traže se i donatori za uređenje dvorišta i sportskih poligona, čime bi taj objekat bio u potpunosti osposobljen za svoju funkciju, kaže direktor Obdaništa Said Smajlbasić.

ta i sportskih poligona, čime bi taj objekat bio u potpunosti osposobljen za svoju funkciju, kaže direktor Obdaništa Said Smajlbasić.

13. novembar 1996.

Proširenje vodovoda u Stjepan Polju

Uz pomoć Humanitarne organizacije SEA koja je obezbijedila sredstva u iznosu od 150.000 DM za izgradnju dva bazena, nabavku vodovodnog kabla i iskop kanala u dužini od 4,5 kilometara, mještani Stjepan Polja, koji su se i sami ukl-

jučili u akciju, znatno će poboljšati vodosnabdijevanje svojih domaćinstava i u takozvanoj lijevoj i u desnoj strani sela.

Nakon spajanja novoizgrađenih sa starim bazenima i okončanja ostalih započetih radova, u nekim boljim vremenima izvršit ćemo i kaptiranje izvorišta "Vrela", ističe predsjednik Savjeta Mjesne zajednice Stjepan Polje Refik Halilčević.

13. novembar 1996.

Sloboda neslobodnog kretanja

Kao i sve ostalo iz civilnog dijela Dejtona, tako se i sloboda kretanja i povratak prognanih Bošnjaka svojim kućama ostvaruje presporo i sa golemim teškoćama. Prema zvaničnim informacijama Centra službi bezbjednosti Tuzla, do sada su srpski drumski pljačkaši, ohrabreni ponašanjem tamošnjih vlasti, na putu "Arizona" (Tuzla - Orašje) izvršili na desetine pljački vozača i vozila, maltretirali putnike, demolirali brojna vozila. Vrijednost opljačkane robe veća je od 800.000 DM.

Sve je više "takvih radnji" i na dijelu puta Tuzla - Doboju, koji je takođe pod kontrolom AIFOR-a, od Stanić Rijeke do ušća u Doboju, gdje drumski pljačkaši svoj nečasni i kukavički posao nerijetko "odrađuju" i uz asistenciju srpske policije. Tako je prije nekoliko dana na tom dijelu puta do besvijesti pretučen Mustafa Omerčić, prognanik iz Čivčija, vozač "Vega fruita", privremeno nastanjen u Lohinji. Ima još mnogo sličnih, manjih ili većih ekscesa.

A dotle, Srbi sa Ozrena bez ikakvih smetnji dolaze u Gračanicu, razgledaju svoje kuće, pa se vrate ili ostaju. Do sada se u Gračanicu vratilo više od 20 građana srpske nacionalnosti, oko 80 ih se bez ikakvih problema vratilo u ozrensko selo Krtova, koje je pripalo Federaciji. Primjera ima još.

Ali po svemu sudeći, proteći će još mnogo vode Sprečom i Bosnom dok se u potpunosti ne ostvari sloboda kretanja i povratak prognanih Dobojlja u svoj rodni grad.

14. novembar 1996.

Tuzlansko-podrinjski kanton "dobio" novog predsjednika (guvernera)

Na drugoj sjednici Skupštine Tuzlansko-podrinjskog kantona, nakon neuobičajeno dugog usaglašavanja na ili sa "višim partijskim instancama", za novog predsjednika (guvernera) izabran je kandidat i lider Kantonalnog odbora SDA Dr. Sead Jamakosmanović, (rođen je 1949 godine u Sarajevu, gdje je završio medicinski fakultet i specijalizaciju fulmulogije, od 1983. živi i radi u Gradačcu, istakao se u organizaciji odbrane Gradačca, a posebno tamošnje ratne bolnice) a za predsjedavajućeg Skupštine Kantona, takođe kandidat SDA, Fuad Hadžiabdić (rođen 1940. u Gornjoj Tuzli, završio fakultet za narodnu odbranu, od 1992. obavljao funkciju sekretara Sekretarijata za narodnu odbranu regije Tuzla, dao veliki doprinos organizaciji otpora na regiji, nosilac je više armijskih priznanja).

"Zalagaću se za ostvarivanje osnovnih demokratskih principa, ljudskih prava i sloboda, nasoiću biti guverner svih građana. Nasojat ću da Tuzlansko-podrinjski kanton bpostane još snažniji oslonac BiH, da se na ovom području steknu uslovi za sretniji život Bošnjaka, Hrvata i Srba i svih onih kojima ne smeta reintegracija Bosne i Hercegovine. Za posebnu obavezu uzimam sebi povratak svih u svoje kuće i na svoja imanja, povratak Podrinjaca na Drinu, Brčaka u Brčko, Korajaca u Koraj...", rekao je, između ostalog guverner Jamakosmanović u svom inauguralnom govoru.

16. novembar 1996.

"Vega fruit" - privredno čudo ili...

Iako se u ekonomiji ne događaju čuda, to što je za nepune tri godine napravio energični Dobojlja Muharem Salihbašić, sa svojim kolegama - prognanicima iz Doboja - bivšim stručnjacima dobojske "Bosanke", više je od podviga. Kad su kretali sa ledine - kao muhadžiri i prognanici u Gračanici - nisu imali ništa, osim znanja, čvrste volje i nevidenog entuzijazma. Ponekad je nedostajalo i razumijevanja od onih koji su ga morali imati više za njihove smjele i ambiciozne projekte. Otuda poneko razočarenje, neki mali hater, osjećaj gorčine, pomiješane sa zadovoljstvom što se, uprkos svemu, uspjelo.

Za tri godine izrasla je renomirana firma "Vega fruit", koja zapošljava 100, a u sezoni i do 200 radnika, koja "daje" posao mnogim gračaničkim firmama, koja otkupljuje na stotine tona domaćeg voća i povrća, koja ima proizvodnu lepezu od 45 proizvoda, koja pravi godišnji posao od 7 miliona DM, koja je za 10 mjeseci imala izvoz od 130.000 DM, koja je postala vodeće ime ove države u industrijskoj preradi voća i povrća, koja...je još uvijek podstanar.

Pored više vrsta sokova, džemova, sirupa i marmelada, u visokoautomatizovanim pogonima "Vega fruita" uskoro će početi i proizvodnja đuveča, kečapa i kašastrih sokova, a iduće godine - izgradnja vlastitog krova nad glavom.

18. novembar 1996.

Čišćenje Sokoluše - početak javnih radova?

Budući da za temeljito čišćenje i održavanje korita rijeke Sokoluše tokom rata nije bilo nikakvih uslova, donacija Svjetske banke u iznosu od 160.000 DM za sređivanje ovog vodotoka došla je takoreći u pravi čas. Posao se realizuje

preko Organizacije za lokalne radove u Bosni i Hercegovini "Lora", a izvođači radova su građaničke firme "Komus", "Građevinar" i "Transport i mehanizacija". Do kraja godine, za ove pare, očistit će se i srediti pet kilometara korita Sokoluše - od Pašalića do magistralnog puta Doboj - Tuzla.

Da li sređivanje korita Sokoluše označava i početak otvaranja javnih radova u cilju masovnijeg zapošljavanja na ovom području, kako mnogi priželjkiju, ostaje da se vidi.

19. novembar 1996.

Vodosnabdijevanje Gračanice - "ide nabolje"

Iako je problema sa vodom u Gračanici bilo i ranije, posljednji sušni dani i gubljenje vode u "trošnim" podzemnim instalacijama, doprinijeli su hoš većoj nestašici vode posebno u visinskim dijelovima grada. Srećom, na pomolu su trajnija rješenja ovog problema.

Ovih dana privode se kraju radovi na rezervoaru vode od 1.500 kubnih metara vode na gaju, a uporedo s tim u toku je i rekonstrukcija glavne vodovodne "arterije" kroz centar grada. Građevinski materijal za rezervoar obezbijedila je humanitarna organizacija SEA, a opština i Javno preduzeće "Vodovod" obezbjeđuju radnu

snagu. Zemljane radove na rekonstrukciji glavne vodovodne linije izvodi Finski inženjerski bataljon AJFOR-a, a vodovodne sijeve su donacija Švedskog crvenog krsta u iznosu od oko 300.000 DM.

Prema planu, radovi treba da se završe do kraja godine ukoliko se ne pogoršaju vremenske prilike.

21. novembar 1996.

Jesenja sjetva - plan premašen

Iako mjesec oktobar nije bio povoljan za sjetvene radove, prema ocjeni predsjednika Opštinskog štaba za sjetvu Omera Ahmetovića, plan sjetve pšenice na 800 hektara bit će ispunjen i premašen. Pšenica koja je zasijana u oktobru već je iznikla, a ovih dana zaoravaju se i posljednje planirane parcele.

2. decembar 1996.

"Transport" od Gračanice

To je firma koja se ubraja u jednog od najvećih ratnih privrednih stradalnika na građaničkoj opštini. S onu stranu Spreče ostalo joj je sjedište (upravna zgrada), dva dunuma savremenih remontnih radionica, 50 dunuma zemlje, prevoznčki kapaciteti nosivosti 500 tona (25 novih kamiona), magacini, oprema, Stanica za tehnički pregled vozila, zajednička benzinska pumpa i niz drugih pratećih objekata u ukupnoj vrijednosti od 7 miliona DM. Početkom rata radnici ove firme našli su se na ledini sa svega 15 kamiona koje su uspjeli nakako sačuvati, ukupne nosivosti 300 tona.

Danas imaju 70 radnika, pola manje nego prije rata, ali je i od te polovine polovina višak. Vlastitim sredstvima kupili su dva nova šlepera nosivosti 50 tona, "skrpili" nešto radionice, u velikoj, često i nelojalnoj konkurenciji, dje-

limično usposlili kapacitete, jednom riječju, održali se na nogama, ali teškoća je na pretek. Najgore je što nema izvoza pa kamioni moraju često "klaparati" prazni "od Gračanice", što je krajnje neracionalno i skupo...

I ovdje se nadaju da će dobiti sredstva Svjetske banke koja će im pomoći da riješe nekoliko gorućih problema u poslovanju. Programi su pozitivno ocijenjeni, ali sve je, nažalost, još uvijek "na čekanju"

3. decembar 1996.

"Transport i mehanizacija" ili betonska galanterija

Specijalizovana gračanička firma za potrebe građevinarstva "Transport i mehanizacija" uspjela je iz rata "izvući živu glavu" sa nešto više od 50% mašina i opreme u odnosu na predratni nivo. Danas zapošljava 56 radnika od kojih je 11 novoprimitljenih demobilisanih boraca. Sve su mašine u punom pogonu, posla će biti, kako se nadaju, i u idućoj godini. Ugovorena je nabavka rovokopača u vrijednosti od 220.000 DM, a u toku su pregovori za nabavku buldozera "Katerpilara" i kamiona marke "Mercedes" u vrijednosti od 500.000 DM. Dio sredstava obezbjeđuje Preduzeće, a ostalo je kredit dobavljača. Urađen je i Program nabavke i zamjene ostale mehanizacije i opreme koji je na ocjeni stranih kreditora.

U narednom periodu ova firma planira izvršiti preorijentaciju na proizvodnju betona i betonskih prefabrikata - betonskih ivičnjaka, žardinjera, betonskih cijevi i ploča, te ostale betonske galanterije koja je sve više tražena na domaćem tržištu, ali će ipak zadržati i "transport i mehanizaciju".

I "Avis" polijeće

Po nekima rat na području gračaničke opštine počeo je onog trenutka kada su ozrenski četnici i SDS teroristi na sprečanskim mostovima zaustavili i zaplijenili sve autobuse "Avisa" koji su se kretali iz srpskih ozrenskih sela prema Gračanici, i tako presjekli sve komunikacije između ta dva dijela predratne opštine Gračanica. Bilo je to u rano jutro, 4.5.1992 godine... "Avis" je toga dana ostao bez svojih sedam autobusa, savremenih radioničkih prostora od 1.000 kvadratnih metara, prepunih magacina, benzinske pumpe i ostalih objekata i instalacija na autobazi u Sočkovcu koja je zahvatala površinu od 10 dunuma. Uslijedila su granatiranja u kojima je stradalo još nekoliko autobusa, upravna zgrada, objekti i instalacije na autobuskoj stanici u Gračanici. Sve što je ostalo u ovoj firmi stavljeno je u funkciju odbrane, nije bilo ni dana prekinog rada...

Ratna šteta u ovoj firmi procijenjena je na 1,55 miliona DM ili 67% ukupne vrijednosti imovine uknjižene 31.12.1991. godine.

Danas Preduzeće raspolaže sa 22 autobusa, od čega su tri, istina rabljena, nabaljena posljednjih mjesec dana, uglavnom vlastitim sredstvima. Na spisku zaposlenih nalazi se 87 radnika (60% u odnosu na predratni nivo) koji održavaju 26 prigradskih i 6 međugradskih linija. "Avis" vozi, ali ima i golemih problema, organizacionih, tehničkih, ima viška radnika... Iako je u stanju "pokriti" kompletan prevoz putnika na opštini, zbog nedostatka jasne opštinske politike u ovoj oblasti, "ubaciju" se i drugi prevoznici, ima nelojalne konkurencije, ima neracionalnosti, ima mnogo loših puteva... Nema radionice, nema opreme za održavanje, nema obrtnih sredstava, nema neophodnih deviza, nema ni 30% predratnog tržišta...

I ovdje su urađeni razvojni i investicioni programi oporavka, ali sve je to još uvijek na čekanju.

3. decembar 1996.

Gračanički opštinski načelnik Hazim Vikalo - prvi premijer u vladi TPK

Nakon intenzivnog usaglašavanja unutar kantonalnih struktura SDA, višekratnih konsultacija po opštinama i na takozvanim višim nivoima, Skupština Tuzlansko-podrinjskog kantona potvrdila je Odluku guvernera Jamakosmanovića i na dužnost prvog premijera u Vladi Tuzlansko-podrinjskog kantona imenovala dosadašnjeg načelnika opštine Gračanica inženjera Hazima Vikala (rođen 1960. u Sladnoj, školovao se u Gračanici, elektrotehnički fakultet završio u Sarajevu, kao predsjednik opštine, glavni je organizator otpora i odbrane na opštini Gračanica, obavljao je i dužnost potpredjenika Tuzlanskog okruga, odnosno Kantona), koji je nakon davanja svečane izjave, u svom prvom obraćanju u funkciji Premijera, uz zahvalnost vijećnicima na povjerenju, između ostalog rekao i ovo:

“Reći ću prvo ono što ne može i ne smije izostati iz angažmana bilo kojeg državnog organa ili odgovornog funkcionera na ovom prostoru, pa, naravno, ni ove vlade. I mi ćemo u svojim prioritetima, dakle, imati: 1. sprovođenje Dejtonskog ugovora u dijelu koji se odnosi na povratak izbjeglica svojim kućama; 2. aktivno učešće Kantona u arbitraži oko Brčkog i 3. Privredni oporavak na ovoj regiji i zapošljavanje hiljada nezaposlenih ili samo prividno zaposlenih (...) Ne smijemo i nećemo dozvoliti da Vlada i druge institucije Kantona budu jaz između Tuzle i Sarajeva, između Kantona i opštine, već - naprotiv, okvir za sprovođenje zakonitosti i dalje izgradnje ove države. Budući Zakon o lokalnoj samoupravi donosit ćemo zajedno sa opštinama kako bi potrebe i interesi građana bili maksimalno zaštićeni i zadovoljeni. (...) Ekonomski smo i demografski najjači kanton u Federaciji. Poštivat ćemo i sprovoditi zakone Federacije, ali istovremeno i zahtijevati ono mjesto koje nam

naspram toga i pripada u Federaciji. (...)Slijedi nam proces privatizacije koja je u nekim segmentima na pojedinim prostorima Kantona već stvarnost. Bit će to težak i složen posao, naročito ako imamo u vidu strukturu i stepen oštećenosti većeg dijela naših proizvodnih kapaciteta. (...) Učinit ćemo to na način koji će nam najbrže vratiti odgovarajući standard života i priključiti evropskim i svjetskim tokovima privređivanja. Put do toga je dosta težak, ali srećom, mi na ovom Kantonu imamo dovoljno snaga i pameti da to i ostvarimo. Na nama je da taj potencijal aktiviramo i što bolje iskoristimo. Odlazak pameti sa ovih prostora moramo odlučno zaustaviti na način kako se to radi u svijetu, moramo te procese postaviti da idu u obrnutom smjeru, to jest ka Bosni i, konačno, otvoriti perspektivu mladima da ostanu na ovom prostoru...”

5. decembar 1996.

Narodna biblioteka u Gračanici - čitači ili članovi?

Prema informaciji Radio-Gračanice, u prvih 11 mjeseci 1996. godine u Narodnu biblioteku “Dr. mustafa Kamarić”, koja slovi kao najstarija kulturna institucija na opštini, učlanilo se 3.550 čitalaca koji su pročitali ili preciznije koristili 35.500 knjiga te Biblioteke, prosječno po deset, što i nije malo ako se ima u vidu opšta kriza knjige i čitanja na ovim prostorima.

Odgovor na pitanje koliko i šta Gračanlije čitaju, zahtijeva, međutim, dublje istraživanje i drugačije podatke.

6. decembar 1996.

Decembarski pogled iskosa na Gračanicu

(“Pogledao” urednik Radio-Gračanice Hasan Čalić)

Dok šetajući ovim gradom osjećate miris čevapa i vruće purevine i dok zagledate fasade lijepo uređene "po novom imidžu" i ako se ne spotaknete na iskopine po glavnoj gračaničkoj džadi i ako ne svratite odmah u jedan od brojnih kafića, možda ćete vidjeti fabrike u izgradnji i zaključiti da se Gračanica izgrađuje i dotjeruje, da ima lijepe cure na ulicama i - dušu.

A kad malo bolje zavirite u dušu ovoga grada, zapaziti ćete još ponešto, osjetiti ćete šta u ovom gradu štima, a šta ne štima, čega ima, a čega nema.

Podimo redom:

Gračanica trenutno nema načelnika opštine jer je dosadašnji otišao za premijera Tuzlansko-podrinjskog kantona. Ima raznih kombinatorika i imena, čaršija "radi", jer - ipak vlast je slast - iako joj nije bogzna kakav vakat. U Gračanici su ulice razrovane postavljanjem nove glavne vodovodne arterije, blata ima mnogo, a vode malo premalo, pogotovo u visinskim dijelovima grada. Radi se, kažu, bit će. Na šalterima Tuzlanske banke u Gračanici više nema kredita, ali će uskoro stići povelike rate "srećnicima" koji su kredit dobili u ovom mjesecu. Gračanlije imaju i deviza u svojim džepovima, ali ne toliko koliko bi šverceri mogli otkupiti po 110 ili 115 dinara za jednu "demokratsku" marku. Na gračaničkim ulicama sve je više saobraćajnih nesreća i sve manje načina da policija stane ukraj nesavjesnim vozačima. Gripa u Gračanici prerasta u epidemiju, liječničkih recepata sve je više, a lijekova u humanitarnoj apoteci sve manje. Ima jedna organizacija koja je očistila korito Sokoluše, ima više nesavjesnih Gračalija, kojima to korito i dalje služi kao kontejner za smeće "na vodeni pogon". U Domu kulture, nakon filmskih predstava ostaje nekultura.

U selima oko Gračanice policijski sat obilježava se radno i svečano. Organizuju se igranke, koncerti, noćne šetnje i pokoja krađa. Ove godine u Gračanici nema šumokradica, nemaju

šta krasti. Broj stanovnika u gradu počeo se naglo povećavati, dolaze Bošnjaci iz bijelog svijeta, neko za naredne praznike, neko zastalno, jer "Bosna im je na srcu". Dolaze i Srbi, koji više nijesu ugroženi - pa ostaju, ostaju do daljnjeg i prognani Bošnjaci, koji samo mogu sanjati svoja rodna ognjišta...

I na kraju, ako bilo koji od svojih problema ne možete ovih dana da riješite u Gračanici, možete da se slikate - u jednoj od osam fotografskih radnji ili u svih osam ako već insistirate.

11. decembar 1996.

Ibrahim Nurikić predsjednik kantonalnog Crvenog krsta

Skupština organizacije Crvenog krsta za Tuzlansko-podrinjski kanton izabrala je Ibrahima Nurikića, dugogodišnjeg aktivistu organizacije Crvenog krsta iz Gračanice za svog novog predsjednika, što je svojevrsno priznanje za ovu gračaničku humanitarnu organizaciju.

12. decembar 1996.

Izabrana Vikalova kantonalna vlada

Nakon višednevnih natezanja i konsultacija po opštinama, Skupština Tuzlansko-podrinjskog kantona potvrdila je imenovanje prve vlade Tuzlansko-podrinjskog kantona, za čijeg je predsjednika na prethodnoj sjednici imenovala dosadašnjeg načelnika opštine Gračаница inženjera Hazima Vikala. Kantonalna vlada ima 13 ministara, od kojih su dvojica "bez portfelja".

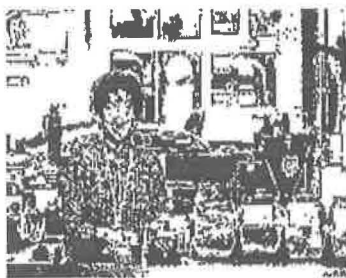
U ovoj Vladi je iz Gračanice, osim predsjednika Vikala, i inženjer Sead Rešidbegović, kojem je povjeren resor urbanizma, prostornog uređenja i zaštite okoline.

12. decembar 1996.

"Bosna" ide dalje

Kao i država Bosna, tako je i gračanička "Bosna" dočekala mir osiromašena, opljačkana, sa mnogim ožiljcima i tragovima rata. Iako je svoje poslovanje svela na svega četvrtinu predratnih kapaciteta (28 prodajnih objekata, sa diskontom i maloprodajom u kojima radi stotinjak radnika), iako posluje u vremenu nelojalne i svake druge konkurencije, "kad danas svako hoće da trguje", ova firma čini napore da vrati svoj nekadašnji imidž vodećeg gračaničkog trgovca. Vraćaju joj se neki stari dobavljači, "Bosna" kao partner uliva sve veće povjerenje u poslovnom svijetu i kod svojih kupaca.

U strukturi prometa veći dio pripada takozvanoj liniji prehrane, a u obimu prometa sve je veće učešće neprehrambenih roba - tekstila, konfekcije, namještaja, tehničke robe. Posebna

pažnja posvećuje se kvalitetu i asortimanu roba. Samo u supermarketu u Gračanici ima oko 1.500 različitih artikala.

Ovdje se ozbiljno razmišlja o izgradnji velike robne kuće - na temeljima stare - koju je srušila četnička granata. Po svemu sudeći, bit će to nova ljepotica u staroj gračaničkoj čaršiji.

13. decembar 1996.

Nezaposlenost u porastu

Niko ovdje nije zadovoljan tempom privrednog oporavka... Jedni su razočarani, drugi dižu ruke od svega, treći traže izlaz "preko

grane", rijetki su oni koji vjeruju obećanjima političara i stranih kreditora da će biti bolje... Iako su mnogima "puna usta" privatluka i takozvanih malih privatnih firmica, jasno je svima da bez pokretanja velikih državnih firmi kao što su na ovoj opštini "Fortuna", "Fering", "Olimp", "Jadrina", "Graplast", "Grafopek" - nema ni zapošljavanja, ni privrednog oporavka, niti bilo kakvog privrednog prosperiteta na duge staze.

Strani kreditori neće da ulažu sredstva u ratom iscrpljene bivše socijalističke privredne tvorevine, koje preko noći postadoše državna "posvojčad", čija se privatizacija najavljuje, ali i oteže u beskraj, imovina se razvlači i topi, "država" ima preča posla... I tako se krug zatvara.

Zaključno sa krajem novembra ove godine Biro za zapošljavanje u Gračanici "uknjižio" je 7.058 nezaposlenih ili skoro svakog sedmog stanovnika opštine.

Niko nema evidencije o tome koliko ima onih koji su "skontali" da je prijavljivanje na Biro rada obična danguba, pa nisu ni "proknjiženi" kao nezaposleni. niko ne zna koliko je onih koji se po gračaničkim firmama vode kao zaposleni, a već su dugo-predugo na čekanju.

Dugo-predugo se čeka i odgovor na pitanje: kako pokrenuti velike?

13. decembar 1996.

Šverc "povezuje" entitete

Dok se "dijalog" između entiteta u cilju reintegracije države Bosne i Hercegovine jako teško uspostavlja i zapinje na svakom koraku, šverceri i špekulanti i s jedne i s druge strane Spreče, očigledno nemaju takvih problema. Naprotiv, što je manje "reintegracije" i dijaloga između jedne i druge vlasti, njima "biznis" sve više cvjeta i napreduje.

To je, izgleda, natjeralo policajce Gračanice i Lukavca s ove i Bosanskog Petrovog Sela s one strane da uspostave saradnju i zajednički se pokušaju suprotstaviti najezi švercera. U Sočkovcu je 10. decembra "pao" dogovor da se obje policije, zajedno sa IPTF, odmah angažuju na sinhronizovanoj kontroli i suzbijanju šverca. Dogovor se od danas realizuje, međuentitetskim švercerima na Spreči dolaze crni, a reintegraciji Bosne, nadamo se, bolji dani.

13. decembar 1996.

Privrednici Gračanice - u Srpca...

U grupi od tridesetak privrednika sa područja Federacije Bosne i Hercegovine koja je posjetila opštinu Srbac na području srpskog entiteta našla se i privredna delegacija Gračanice u čijem su sastavu bili Nešet Čehajić, direktor "Kokaprodukta", Safet Dedić, direktor "Stočara", Zuhdija Mujić, direktor "Distributinog centra" i Nedim Moralić, vlasnik "Denimeksa". Domaćin susreta bio je predsjednik Izvršnog odbora opštine Srbac Mirko Kojić. Iako su privrednici iz Federacije do Srpca došli pod jakom "paskom" policije, iako je i sam susret protekao pod posebnim mjerama obezbjeđenja, privrednici i "jedne i druge strane" zaključili su da postoji obostrani ekonomski interes za uspostavljanje privredne saradnje, posebno u oblasti, stočarstva, proizvodnje stočne hrane, peradarske proizvodnje i usluga klaonice.

Međutim, krajnji rezultat sastanka - nikakav.

Mnogo toga treba urediti i regulisati u odnosima između dva entiteta, izbjeći dvostruko oporezivanje, uvesti platni promet, obezbijediti sigurnost kretanja roba i ljudi... Dok se to ne ostvari, uzaludne su lijepe želje i namjere privrednika. Još jednom se pokazalo da ekonomija ne može ispred politike. Uzaludne su lijepe želje i namjere privrednika.

16. decembar 1996.

"Grin" nadmašio sebe

Posljednji raport iz ove renomirane i ugledne gračaničke firme glasi: vrijednost ostvarene proizvodnje u 1996. godini 3 miliona DM, plan prebačen za sto posto. "Pregažena" je još jedna uspješna godina "Grina", stabilizovano tržište, ponovo osvojeni stari, ali i mnogi novi kupci, radnici su dobro motivisani, ovdje se sa privatizacijom otišlo daleko još za vrijeme Markovića.

Za vrijeme rata ovdje se ni jednog dana nisu gasile mašine. Prvi čovjek firme, direktor Hajrudin Čudić zaslužio ponese titulu menadžera Tuzlansko-podrinjskog kantona za ratnu 1994. Godinu. Sa 450 tona preadenog papira u ovoj godini već "kucaju" na 40 do 50% predratne proizvodnje, s čime se može pohvaliti rijetko koja firma slične "biografije"

"Grin" je jedno od rijetkih bivših društvenih preduzeća koje zna kuda ide i šta zapravo hoće.

Ima temelje.

19. decembar 1996.

Faruk Širbegović i Muharem Salihbašić - među 20 najboljih menadžera "Biznis magazina"

Prema anketi uglednog "Biznis magazina", među 20 najuspješnijih menadžera u ovoj godini, dvojica su iz Gračanice.

U tom elitnom društvu našao se inženjer Faruk Širbegović, jedan od najboljih gračaničkih privatnih preduzetnika, direktor i vlasnik Kompanije Širbegović i Muharem Salihbašić, direktor renomirane, slobodno se može reći, bosanskohercegovačke firme "Vega fruit", koju je sa

svojim saradnicima, prognanicima iz Doboja, bivšim "Bosankinim" stručnjacima za nepune tri godine podigao bukvalno na ledini.

20. decembar 1996.

Inicijativa za izgradnju sportske dvorane u Gračanici

U povodu 40-te godišnjice rukometnog sporta u Gračanici, održan je Okrugli sto na kojem su istaknuti privrednici i sporstki radnici, razgovarajući o aktuelnom trenutku rukometnog sporta, pokrenuli inicijativu za izgradnju sportske dvorane, bez koje nema razvoja sporske Gračanice u budućnosti

Istaknuto je nekoliko zanimljivih ideja, posebno oko finansiranja tog velikog projekta, koje će biti od koristi pri konkreizaciji ove inicijative.

23. decembar 1996.

"Šuma ti mati..."

Odsjek za šumarstvo pri Opštinskom sekretarijatu za upravu, privredu i finansije saopštio je sljedeće podatke: tokom 1996. godine na području ove opštine posumljeno je ukupno 31,5 hektara goleti, zasađeno 79.000 mladih sadnica bora, smrčje i jele, od toga 25.200 sadnica na 10 hektara takozvane društvene svojine, dok je ostatak besplatno podijeljen građanima koji su posumili 21,5 hektara vlastitog šumskog zemljišta.

Premalo u odnosu na ono što su nam šume "dale" tokom rata. Ohrabruje saznanje da će se obim ovih aktivnosti znatno povećati u narednoj godini.

27. decembar 1996

40 godina gračničkog rukometa

Na svečanoj akademiji organizovanoj povodom ovog značajnog jubileja, u prisustvu brojnih gostiju, sportskih ranika, nekadašnjih i sadašnjih prvotimaca gračaničkog rukometnog kluba, vjernih navijača i simpatizera, prigodan referat o razvoju ovog sporta u Gračanici podnio je predsjednik Kluba Besim Duraković. Osvrnuo se na zapažene sportske rezultate koje su postigle prethodne generacije rukometaša, buduće, međutim, s pravom očekuju sportsku dvoranu u svom gradu, naglasio je Duraković.

Zaslužnim sportistima i sportskim radnicima dodijeljena su prigodna spomen-priznanja, a potom je otvorena izložba fotografija o razvoju gračaničkog rukometa koja je pobudila zapažen interes posjetilaca.

30. decembar 1996.

"Ni jedna kuća kao svoja..."

Prostrani Dom kulture u Klokotnici bio je pretijesan da primi sve prognanike iz Doboja, Sjenine, Grapske, Bosanskog Suhog Polja, Svjetliče, Poljica, Ševarlija i Potočana, koji su se okupili na velikom skupu pod nazivom "Doboj Dobojljama" i po ko zna koji puta izrazili svoje nezadovoljstvo što se "njihovo pitanje" ne rješava. Iskazali i svu svoju prognaničku muku, ali i svoju jedinu želju - da se u 1977. godini, s prvim danima proljeća, vrate svojim kućama, bile one cijele ili porušene, jer Dejton je daleko, a Doboj tako blizu.

Obratili su im se i visoki uglednici Tuzlansko-podrinjskog kantona i opštine Doboj Istok, izrazili razumijevanje za njihov položaj i podržali sve njihove zahtjeve, svjesni i sami da se sudbina ovih ljudi rješava na nekim drugim mjestima.

Oni, međutim, ne gube nadu.

30. decembar 1996.

Muhamed Ibrahimović - novi načelnik opštine Gračanica

Pošto je prihvatilo Izvještaj o radu dosadašnjeg načelnika opštine inženjera Hazima Vikala za 1996. godinu, Opštinsko vijeće Gračanica donijelo je odluku o njegovom razrješenju (jer je izabran za premijera u Vladi Tuzlansko-podrinjskog kantona), a potom za novog opštinskog načelnika (sa 39 glasova "za", 7 "protiv" i 5 "nevažućih") izabralo dosadašnjeg ministra u Vladi Tuzlansko-podrinjskog kantona Muhameda Ibrahimovića, inače prvog čovjeka Opštinskog odbora SDA. Gračanica. (rođen 1963. godine u Stjepan Polju, završio filozofski fakultet, u politički život uključuje se s prvim višestranačkim izborima u Bosni i Hercegovini, uoči rata obavljao je funkciju predsjednika opštinske organizacije SDA., u najtežem periodu rata obavlja odgovornu dužnost sekretara Sekretarijata za narodnu odbranu, a jedno kraće vrijeme i dužnost predsjednika Izvršnog odbora opštine Gračanica)

U novogodišnjoj poruci novi načelnik je putem talasa Radio-Gračanice naglasio i ovo: "Očekujem da će nam nastupajuća, 1997. godina biti berićetnija i uspješnija od prošle, da će se radnici početi brže vraćati na svoja radna mjesta, a izbjegli i prognani na svoje kućne pragove. Jer, nema nama mira bez ostvarenja ta dva velika povratka, niti ima normalizacije života u ovoj državi bez bržeg oporavka privrede. (...) U našim noogodišnjim radostima i radostima nastupajućeg Ramazana ne smijemo ni za trenutak zaboraviti naše poginule borce i šehide, na civilne žrtve

genocida i rata, na teško ranjene, na mnogobrojne ožalošćene porodice i na njihovu djecu. Nadam se da ćemo u Novoj, 1997. godini brže liječiti sve te ratne rane i sve ostale posljedice rata..."

6. januar 1997.

Mala privredna statistika

Prema podacima Opštinskog sekretarijata za opštu upravu, privredu i finansije, krajem prošle godine na spisku zaposlenih nalazilo se 4.000 radnika, od čega u takozvanom privatnom sektoru 1.873 a na spisku nezaposlenih blizu 7.200 osoba, što nije tako ni loše pod uslovom da su zaposleni stvarno zaposleni.

Prema istim podacima, privrednu panoramu opštine Gračanica čini 28 dioničarskih društava (državnih), to jest bivših društvenih preduzeća, 176 privatnih (društvo jednog lica) i blizu 823 samostalne privatne radnje, među kojima su najbrojniji trgovci, ugostitelji, autoprevoznici itd.

8. januar 1997.

Prvi krediti Svjetske banke

Među rijetkim firmama u Bosni i Hercegovini kojima su krajem prošle godine odobreni investicioni krediti, nalazi se i nekoliko gračaničkih. To su: "Plastika Muftić" (proizvodnja plastičnih proizvoda), "Grafopak" (proizvodnja ambalaže za prehrambenu industriju), "Mirna" (PVC proizvodi), "Arhitekt" (građevinska industrija), zatim "Kromoplast" "Trend-cementara" i "Folijaplast".

Ovi krediti pretpostavka su za novu proizvodnju i za nova radna mjesta.

Dobro za početak.

10. januar 1997.

Počeo zimski raspust

U svih 10 osnovnih škola danas, a za tri dana i u građaničkim srednjim školama počinje zimski raspust. Na zasluženi odmor odlazi 6.532 učenika i 297 nastavnika i učitelja u osnovnim i 2.165 učenika i 140 nastavnika u srednjim školama.

Opšte je mišljenje da se ova školska godina odvija u daleko povoljnijim uslovima u odnosu na ranije, pogotovo ratne godine. Na većini školskih objekata izvršena je sanacija, nabavljena je i neophodna oprema. (u Malešićima, Džakulama, Lukavici, Vranovićima, Donjoj Lohinji, Gornjoj i Donjoj Orahovici. U nastupajućoj godini na redu je sanacija i drugih školskih objekata, posebno u Stjepan Polju i Miričini, te popunjavanje stručnim kadrom i osavremenjivanje vaspitno-obrazovnog procesa.

10. januar 1997.

Božićno šenlučenje ili izazivanje nesreće

Pucnjava iz vatrenog oružja, pušaka i mitraljeza, započeta uoči i na dane pravoslavnog Božića u selima "s onu stranu Spreče" - Boljaniću, Karanovcu, Sočkovac, Kakmužu i Bosanskom Petrovom Selu, te u dijelovima Skipovca na Trebavi - u proteklih nekoliko dana skoro nije ni prestajala. U noći između 9. i 10. januara, kako je saopštila Stanica milicije u Gračanici, iz pravca Boljanića odjeknule su i dvije snažnije detonacije, prapraćene žestokom pucnjavom iz vatrenog oružja, a pola sata kasnije iz istog pravca čulo se još nekoliko eksplozija koje su potresle Gračanicu i okolinu i izazvale uznemirenost građana.

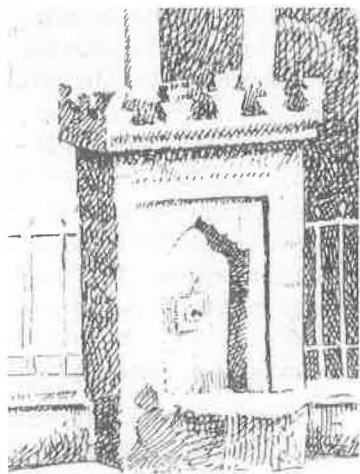
I dok su Ozrenici "evocirali uspomene" na sramne dane kukavičkog ubijanja civila sa distance, uparađeni pripadnici IPTF i SFOR-a očigledno su "trenirali gluhoću", a neki i sljepilo.

13. januar 1997.

"Građevinar" zna šta radi

Nastala na temeljima bivših građaničkih građevinskih operativa, u vrijeme kada se do posla teško dolazi, ova firma uposlila je 150 kvalifikovanih i visokokvalifikovanih građevinaca koji su osim na domaćim, pekli zanat i nagradilištima Njemačke. Stoga nije ni čudo što je Privredna komora Bosne i Hercegovine "Građevinar" uvrstila među pet građevinskih firmi iz Bosne i Hercegovine koje će imati prioritet kod izdavanja radnih dozvola-detašmana za izvođenje radova u inostranstvu.

"Građevinarovi" majstori dokazali su se na izgradnji Izbjegličkog naselja u Doborovcima, na izgradnji školskih objekata u Brjjesnici i Klokočnici, na bazenu pitke vode za Gračanicu od 1.400 kubika, ali im je ipak najdraža munara Ahmet-pašine džamije u Gračanici koju podigoše za nekoliko mjeseci i "višlju i bjelju" od prethodne, srušene 9. oktobra, 1995. godine posljednjom četničkom granatom ispaljenom na Gračanicu, uoči samog primirja

Nabavili su savremenu armiračnicu za obradu betonskog željeza, u planu je nabavka savremenih kranova i druge građevinske opreme, nadaju se povoljnijim kreditnim aranžmanim, sve u svemu, na proljeće očekuju bolje dane.

13. januar 1997.

Džemati puni vjernika

Teravih-namaz tokom ovog Ramazana na području Odbora Islamske zajednice Gračanica, osim u stalnom 31 džematu klanja se na još 30 mjesta. U svim džamijama obavljaju se i druge vjerske aktivnosti, uče mukabele, održavaju prigodna predavanja, a po kućama uobičajena ramazanska sijela i iftari. Ramazanski mubarek-dani širom opštine protiču u vedrom raspoloženju, molitvama i prisnom ljudskom druženju.

17. januar 1997.

Za gračaničke šofere ima ko da brine

Sa snabdjevanjem gračaničkih šofera "pogonskim gorivom", odnosno njihovih ljubimaca, kojih je iz dana u dan sve više, u budućnosti ne bi trebalo da bude problema. Počela je sa radom i osma po redu benzinska pumpa u okolini Gračanice, što bi, prema procjenama kompetentnih, moglo zadovoljiti i malo veće čaršije. Benzinsku pumpu je izgradio i otvorio poznati biznismen Hasan Sarajlić, vlasnik firme "Kopeks-Sarajlić" iz Srebrenika.

Nakon benzinskih, valjda su na redu neke proizvodne "pumpe" oko Gračanice.

24. januar 1997.

Klizište prekinulo saobraćaj na putu Gračanica-Srnice

U naselju Mošćanica, na granici opština Gračanica i Gradačac pojavilo se veliko klizište koje je "odnijelo" 30 metara regionalnog puta, pa je saobraćaj obustavljen na regionalnom putu Gračanica - Srnice za sva teretna vozila i autobuse. Odsječena su i sela Džakule i Prijeko Brdo.

Stručnjaci kažu da će za sanaciju tog klizišta biti potrebna velika sredstva koja je danas teško namaknuti. Niko ne zna kako će se to sanirati.

30. januar 1996.

Opštinama neće biti lahko...

Po svemu sudeći, u novoj raspodjeli javnih prihoda između kantona i Federacije s jedne i opština i kantona s druge strane, opštine će ostati kratkih rukava. Ostaje im svega dvadesetak posto prihoda od poreza na promet proizvoda i usluga i poreza iz ličnih dohodaka i stopostotni prihodi od građana koje uspiju ubrati na području opštine, što se u budžetskim bilansima ipak tretiralo samo kao "sića". Za gračaničku opštinu to znači da ostaje sa 39% sredstava u odnosu na dosadašnju raspodjelu budžetskog kolača ili 116.000 DM mjesečno, što vjerovatno neće biti dovoljno ni za ličnu potrošnju sadašnje opštinske administracije. Zato se i nagovještava njeno drastično kresanje, kao i skidanje sa "državnih, to jest opštinskih jasal" još nekih korisnika budžeta koji će u narednom periodu morati posloovati po "privrednom računu".

Istina, sa preuzimanjem većeg dijela budžetskog kolača, Kanton preuzima i veći dio obaveza kao što su školstvo, zdravstvo, policija, sudstvo itd. Ipak, na "leđima" opštine ostaju još mnoge obaveze koje će biti teško "pokrivati" iz

opštinske kase - jer će para biti sve manje. Usklađivanje potreba, želja i mogućnosti, te smanjivanje broja opštinskih službenika veliko je iskušenje koje čeka novog načelnika opštine Gračanica Muhameda Ibrahimovića.

11. februar 1992.

Rukometaši i Temin Husarčić - sportisti godine

Na sportsko-zabavnoj manifestaciji, koja je organizovana pod pokroviteljstvom opštine Gračanica, za sportsku ekipu godine proglašen je Rukometni klub "Gračanica", a za sportistu godine Temin Husarčić, nogometaš gračaničkog "Bratstva", sportski radnik godine je Besim Duraković. Priznanja su još dobili: Amir Gopo, odbojkaš "Gračanica-Grina" kao najbolji junior-kadet i Druga osnovna škola sa najboljim rezultima u prošlogodišnjim malim olimpijskim igrama.

12. februar 1997.

Gračaničko "ne" međuentitetskoj pijaci u Karanovcu

Po uzoru na takozvanu međuentitetsku pijacu "Arizona" u Porebricama na putu Tuzla - Županja, koja je trenutno najveće stjecište trgovaca i švercera "od svake fele" iz Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske, predstavnici SFOR-a, očigledno podržavajući švers na Spreči, isplanirali su da sličnu "stvar" uspostave i na području Gračanice i Doboja, konkretnije na prostoru Karanovca. Taj su prijedlog na sastanku u Gračanici zvanično "podastri" načelniku opštine Gračanica Muhamedu Ibrahimoviću i njegovim saradnicima. Tom je prilikom zvaničnicima SFOR-a saopšteno da Gračanica u principu podržava sve korisne inicijative i vidove međuentitetske saradnje, ali da ne može

prihvatiti prijedlog za otvaranje pomenute pijace u Karanovcu zato što ta lokacija po svom položaju ne bi odgovorila predloženoj namjeni i ne bi bila od koristi stanovništvu sa šireg prostora Bosne i Hercegovine. Zato su ponovo potencirali prijedlog da se nova "Arizona" otvori na međentitetskoj liniji u naselju Poljice kod Doboj, na najvećoj raskrsnici puteva i željezničkih pruga u Bosni i Hercegovini. Tu bi imala svoje puno opravdanje, funkcionalnost, ali i korist za stanovništvo jednog velikog prostora - od Visokog i Zenice, do Bosanskog Broda, Šamca i Modriče i od Zvornika i Tuzle pa do Teslića i Banja Luke.

Pitanje je, međutim, da li predlagači i inicijatori ovakvih vidova međuentitetske saradnje slijede zdravu logiku i geografiju ili usko lokalne interese Ozrenaca.

27. februar 1992.

U Gračanici - ponovo muzčka škola

Nakon pauze od četiri godine, obnovljena Muzička škola u Gračanici primila je u svoje klupe 82 đaka koji će uvježbavati klavir, garmonku i solfedo, a uskoro i gitaru. Nakon ispunjenja još nekih uslova (kadrovi i oprema), Škola će funkcionisati kao samostalna javna ustanova i zauzeti nekadašnje mjesto u kulturno-obrazovnom miljeu Gračanice

4. mart 1997.

"MMR" ide dalje

U proizvodnim pogonima prestižne gračaničke firme "MMR" (vlasništvo Nusreta Salihbašića) puštena je u rad moćna proizvodna linija koja u jednoj minuti "izbacuje" 70 kvadrat-

nih metara profilisanog lima, neograničenog vijeka trajanja, postojanog na sve vremenske prilike i što je najvažnije sa obezbijeđenim tržištem.

U ovu investiciju firma je uložila oko 800.000 DM iz kredita Svjetske banke za obnovu i razvoj. To je prvi veći kredit iz međunarodnih bankarskih institucija koji se realizuje na području opštine Gračanica.

7. mart 1997.

Od ratne bolnice do opšte hirurgije

Prije ravno godinu dana pri Domu zdravlja u Gračanici počelo je sa radom hirurško odjeljenje u kojem je do sada izvedeno preko 300 endotrahealnih operacija, desetine manjih hirurških zahvata, zahvati iz oblasti traumatologije koštanog sistema itd. Gračanička hirurgija izrasla je iz ratne bolnice u kojoj je medicinska ekipa na čelu sa popularnim primarijusom dr. Fadilom Pitićem još u najtežim danima rata "zaradila" epitet "heroji u bijelom"- i kod vojske i kod civilnog stanovništva.

10. mart 1997.

"Prošao" program načelnika Ibrahimovića

Pošto su usvojili svoj Program rada, članovi Opštinskog vijeća Gračanica usvojili su i Program rada novog opštinskog načelnika Muhameda Ibrahimovića. Po svemu sudeći, Ibrahimović će se, između ostalog, u ovoj godini suočiti i sa problemom "izdržavanja" pogoleme opštinske administracije, i zavođenjem nepopularnih mjera njenog kresanja prema obimu poslova, ali i sredstava koja ostaju na raspolaganju opštinama.

Po najnovijim propisima o raspoređivanju društvenih prihoda između opština i kantona, opštinama se kreću prihodi za više od 50%, dok mnoge obaveze ostaju i dalje "na snazi". Stoga se za načelnikov program može reći da je u cjelini restriktivan, najavljuje smanjenje sredstava mnogim korisnicima opštinskog budžeta, mjere štednje i racionalizacije. Programirano je podsticanje privrednog razvoja opštine, najavljuje se formiranje Savjeta za privredu, dinamiziranje aktivnosti mjesnih zajednica nekih društvenih djelatnosti itd. Ibrahimović nije najavio promjene dosadašnjeg sastava Kabineta, kako se u kuluarima nagađalo.

Na ovoj sjednici vijećnici su usvojili Odluku o osnivanju Fonda za izgradnju Privredno-kulturnog i sportskog centra u Gračanici.

12. mart 1997.

"Majka apoteka" U Gračanici

Predstavnici njemačke humanitarne organizacije "Pro humana" poklonili su Gračanici kompletnu apoteku, takozvana "Majka apoteka", sa lijekovima i medicinskom opremom u vrijednosti od 700.000 DM. To je do sada najveća donacija lijekova Gračanici.

22. mart 1997.

U Piskavici- i džamija i škola

Radnom akcijom na koju se odazvalo više od 50 mještana ovog nevelikog sela, četiri kilometra udaljenog od Gračanice, počelo je sredi vanje terena i označen početak radova na izgradnji nove škole i džamije, dva objekta koji su, kako rekoše, podjednako potrebni selu. Ove godine planiraju izgraditi četvororazrednu školu i "udariti" temelje džamiji, čija će se gradnja nastaviti u

narednom periodu. Očekuju pomoć humanitarnih i drugih organizacija, ali se ipak najviše uzdaju u se...

23. mart 1997.

"Kližu se" Osjeline

Od nekoliko klizišta koja su se ovih dana pojavila na području opštine, najveće je na regionalnom putu Gračanica - Srnice u naselju Mošćanica koje je prekinulo put i ugrozilo 37 kuća sa pratećimj objektima iz koji se domaćini već iseljavaju. Klizište se pojavilo i u Sokolu. Osim stambenih kuća ozbiljno ugrožava i objekat osmogodišnje škole. Ima klizišta i u Babićima i Stjepan Polju, ali ona srećom ne ugrožavaju stambene i gospodarske objekte.

Niko za sada ne zna kako naći pare za zaustavljanje i sanaciju klizišta, koja i dalje prijetje.

24. mart 1997.

Gračanica - čaršija menadžera

Kao i nekih ranijih godina, i ove je, "Izbor menadžera tuzlansko-podrinjskog kantona" protekao u znaku Gračanice "od posla čaršije". Među deset najboljih, trojica su iz Gračanice, a najbolji je inženjer Faruk Širbegović, direktor i vlasnik kompanije "Širbegović", koji je ponio laskavu titulu "Menažer TPK 1996". U elitnom društvu "desetorice" još su Muharem Salihbašić, direktor gračaničkog DD "Vegafruit" i Hajrudin Ćudić, direktor gračaničkog "Grina", nosilac titule "Menadžera godine" za ratnu 1994.

Sudeći po ovim, kao i brojnim drugim sličnim priznanjima koja dolaze sa najviših mjesta, Gračanica ne bi trebala da brine "za svoju privrednu budućnost".

6. april 1997.

Orkestar švedske Kraljevske mornarice muzicirao u Gračanici

Orkestar Švedske kraljevske mornarice, sastavljen od 30 vrsnih muzičara, koji se ovih dana nalazi na turneji po Bosni i Hercegovini, predstavio se gračaničkoj publici nastupom u velikoj sali Doma kulture u Gračanici. Ovaj koncert ostat će, nesumnjivo, zabilježen kao prvorazredan muzičko-kulturni događaj u, inače, dosta mršavoj "kulturnoj ponudi" u ovom gradu. Pod dirigentskom palicom izvrasnog Per Olsona, švedski muzičari izveli su niz kompozicija iz svog bogatog repertoara, počevši od klasične muzike (iz "Seviljskog berberina"), španjolskog i švedskog folklora, pa do kompozicija nekada popularne grupe "Aba".

Posebne aplauze publike izmamila je sopranistica Kamila Tiling (Camilla Tilling), kojoj su novinari Radio-Gračanice za uspomenu darivali tapiseriju sa motivima Gračanice - rad grupe prognanica smještenih u ovom gradu.

7. april 1997.

Nema više "džabe" kod ljekara - ili participacija

Odlukom Skupštine Tuzlansko-podrinjskog kantona, u domovima zdravlja i bolnicama na području ovog kantona uvedeni su izvjesni vidovi plaćanja liječenja ili takozvana participacija u zdravstvenoj zaštiti građana. Iako su neke kategorije građana oslobođene ove obaveze, za većinu će ubuduće odlazak ljekaru predstavljati značajan izdatak u ionako mršavom kućnom budžetu.

Prvi pregled u primarnoj zdravstvenoj zaštiti pacijenti će ubuduće plaćati 2 njemačke marke, prvi pregled kod specijaliste 4 marke, previjanje rane 5 maraka, snimak EKG aparata 10 maraka, pregled ultra zvukom 10 maraka itd.

Sredstvima prikupljenim participacijom pokrivat će se materijalni troškovi koje više ne finansira Vlada kantona.

Uvođenje participacije u zdravstvu nailazi u javnosti na različite komentare i uglavnom na neodobravanje. Za sada nije jasno da li je to put rješavanja teške materijalne krize ili samo privremeni pokušaj gašenja požara, odnosno nagomilanih problema u ovoj oblasti.

7. april 1997.

ILI zaštita ili smrt domaće proizvodnje prije nego što je i oživjela

Ovo je vapaj koji su privrednici Gračanice uputili aktelnom premijeru u vladi Federacije Bosne i Hercegovine Edhemu Bičakčiću prilikom njegovog boravka na Tuzlansko-podrinjskom kantonu i u okviru toga kraće posjete Gračanici. Zbog nekontrolisanog uvoza, neadekvatne poreske politike i carina ogromni peradarski kompleks na području Gračanice ne radi ni sa 10% kapaciteta iako je u stanju ostvariti produktivnost i kvalitet proizvodnje na evropskom nivou. Slična situacija je i u "Vega fruitu", koja je valstitim snagama i pameću, krećući bukvalno sa nule, ostvarila gotovo nemoguće - proizvodnju od 10 hiljada tona prerađenog voća i povrća, ali nije u stanju nositi se sa nelojalnom konkurencijom iz inostranstva, švajcarskim kanalima takozvane međuentitetske ekonomije i mnogim drugim neložnostima koje država mora hitno otklanjati želi li domaću privredu "izvesti na zelenu granu". I mnoge druge firme na gračaničkoj opštini i

Kantonu "pate" od ove bolesti koju jedino može liječiti država, naravno, ako je uopšte ima i ako za to ima "kuveta".

Upoznavši se sa situacijom, premijer Bičakčić je obećao da će Vlada Federacije preduzeti odgovarajuće mjere i u narednom periodu "zakonskim mjerama zaštititi našeg proizvođača."

Da li je ovaj apel gračaničkih privrednika, realno gledano, bio samo glas vapijućeg u pustinji - ubrzo će pokazati vrijeme koje dolazi.

16. april 1997.

Premинуo Osman Ahmetbegović - pomoćnik opštinskog načelnika

Osman Ahmedbegović, pomoćnik za privredu i ratni zamjenik opštinskog načelnika, preselio je na Ahiret 16. aprila 1997. godine. Ova tužna vijest brzo se proširila na čitavom području opštine Gračanica i šire, a vijećnike Opštinskog vijeća Gračanica "zatekla" je pri kraju sjednice u čijim je pripremama rahm. Osman neposredno učestvovao.

Bio je prohladan aprilski dan, s kišom koja se pokatkad pretvarala u mokri snijeg. Očekivalo se da će sutradan, s prvim danom Hadži Bajrama grahnuti pravo proljeće... U prvi mah bilo je teško povjerovati da među nama, njegovim prijateljima, saradnicima, mnogobrojnom rodbinom i drugovima nema više Osmana. U njegovoj porodici nije bilo tužnijeg Bajrama...

Osman (Abdulaziza) Ahmetbegović rođen je 1947. godine u vrlo uglednoj poprodići Ahmetbegovića u Sokolu, opština Gračanica. Osnovnu školu i gimnaziju završio je u Gračanici, a ekonomski fakultet u Sarajevu. U predratnom periodu odslušaio je postdiplomski studij ekonomije, takođe, u Sarajevu. Od 1975. godine, poslije završenog fakulteta radio je u preduzeću "Ozren-

ka" na poslovima rukovodioca plansko-analitičke službe i duže vremena na poslovima finansijskog direktora istog preduzeća. Afirmisao se kao vrstan stručnjak u oblasti finansija, plana i analiza, pa je pred rat angažovan kao volonter za privredna pitanja u tadašnjem izvršnom odboru Opštine Gračanica.

Shvatajući razmjere opasnosti koja se nadvila nad Bosnom i Hercegovinom, iako krhkog zdravlja i fizičke konstitucije (kao invalid) neposredno učestvuje u organizaciji otpora agresoru na području Sokola, gdje je i stanovao. Potom se angažuje u radu Opštinske ratne vlade, gdje mu je bio i ratni raspored, na jednom od najtežih zadataka - obezbjeđenju sredstava za finansiranje odbrane na duge staze. Upravo na tom odgovornom i složenom zadatku vidio je "svoju zonu odgovornosti", gdje je mogao dati najviše od sebe u ratu za odbranu Bosne. Od početka mu je bilo jasno da se država i sloboda mora braniti životima i zdravljem najbolje generacije koju smo ikada imali, ali i parama, imetkom i svim ostalim materijalnim dobrima s kojima smo raspolagali. "Sloboda i Bosna naša je najveća dobit i dobitak, bez koje bismo bili svi trajni bogalji i gubitnici", često je govorio, obrazlažući goleme ekonomske napore stanovništva i privrede ove opštine koja je davala "i crno iza nokata" za odbranu.

U tom svom odgovornom poslu rahm. Osman uvijek se rukovodio pravilom da borcu na liniji ne smije ništa faliti, svi ostali mogli su popričekati. Sa začuđujućom upornošću i energijom koja je prosto izbijala iz njegovog krhkog tijela i sa neviđenom snagom volje, uspješno je ispunjavao sve te teške i odgovorne zahtjeve skoro do zadnjeg dana - i uz sve to bio ljudina u bošnjačkom smislu te riječi, čovjek razumjevanja, fine ljudske tolerancije, strpljenja i sabura, u neku ruku, kako neko reče, simbol Bosne

Njegov rodni Soko, kažu, nije upamtio tako posjećenu dženazu - koja je obavljena drugog dana Hadži Bajrama, 18. aprila. Došli su mnogi obični ljudi, komšije, prijatelji, mnogobrojna rod-

bina, radne kolege i drugovi, ali i mnogi visoki dužnosnici iz Sarajeva i Tuzle, među kojima i uvaženi Reis-ul-ulema Mustafa eff. Cerić, da se halale i oproste od Osmana.

Rahmetullahi alejhi vasian!

24. april 1997.

Mogućnost razvoja malih i srednjih preduzeća

Hajrudin Čudić: "Gračanica je u izvjesnoj prednosti..."

U Gračanici je 24. aprila 1997. godine, u okviru odgovarajućih sadržaja Privrednih susreta "Promo 97", u organizaciji opštinskog načelnika Muhameda Ibrahimovića, održano zanimljivo savjetovanje na kojem su, pored privrednika iz Gračanice, učestvovali i gosti, učesnici tuzlanskog Sajma, zainteresovani za gračanička iskustva u razvoju takozvane male privrede, odnosno malih i srednjih preduzeća kao i za saradnju sa ovdašnjom privredom. Tema je bila "Mogućnost razvoja malih i srednjih preduzeća". Kao osnova za raspravu poslužili su podaci koje je u uvodnom izlaganju iznio pomoćnik opštinskog načelnika za obnovu i razvoj Bahrija Mehurić. Izlaganje Hajrudina Čudića izdvojili smo i odabrali za objavljivanje kao najzanimljivije zato što u sebi, pored nekih novih postavki, sadrži i određene ocjene koje, po našem mišljenju, mogu izazvati šire zanimanje, pa i polemiku.

Izlaganje gospodina Čudića prenosimo u širim izvodima:

"Poštovane kolege, dragi gosti,

Predstavnik sam firme koja je, po nekim ranije usvojenim opštim kriterijima, preduzeće srednje veličine. "Grin" je to danas koliko je bio i prije rata. Egzistira, zapravo kao srednje veliko preduzeće skoro od samog svog osnivanja do danas, blizu 40 godina.

Za ovaj današnji razgovor organizaator je valjda smatrao da je "Grin" dosta pogodan "uzorak" za dokazivanje tvrdnji o potrebi usmjeravanja našeg privrednog razvoja u okviru ili preko malih, odnosno srednjih preduzeća. Naravno, kompletna predratna i današnja privredna struktura Gračanice može biti pogodna za šire dokazivanje takve jedne postavke.

Međutim, u našim uslovima malo i srednje preduzeće mora biti i državna strategija razvoja, dobro osmišljena i isplanirana. Bilo bi jako štetno da se na tome radi stihijski i napamet. A toga u izvjesnoj mjeri ima i u Gračanici. Neki ljudi, u velikoj želji da postignu visok cilj, idu prsimice, kroz masu prepreka i nedefinisanih područja, imaju paušalne kriterije o opravdanosti nekog svog zamišljenog cilja. Privrednici Gračanice osmislili su i napravili dosta kvalitetnih projekata, ali najčešće ne znaju koga će ti projekti kad se realizuju dugoročno pratiti, odnosno koje i kakvo će tržište imati. Zašto? Zato što mi još uvijek ne znamo kojim putem industrijskog i tehnološkog razvoja ide BiH. To će nas puno koštati, posebno kad se postavi pitanje plaćanja određenih promašaja, od infarkta nekih biznismena ili onih koji su to pokušali biti, do infarkta njihovih projekata u poslovno-tehnološkom smislu.

Srećom, Gračanica je u izvjesnoj prednosti u odnosu na neke druge sredine. Imali smo dosta heterogenu privrednu strukturu u kojoj je, kao što je poznato preovladavalo sitno zanatstvo - proizvodno i uslužno, takozvana mala privreda i srednja preduzeća. U godinama pred rat razvile su se veće firme, sa dosta zaposlenih (građevinarstvo, tekstilna, obućarska i metalna industrija). Čitav sklop te privredne strukture kao nasljeđe prošlosti, za nas je u ovim uslovima, zavidna prednost. Zbog svoje prilagodljivosti tržišnim promjenama i u otežanim uslovima, mala preduzeća sasvim solidno mogu nastaviti sa radom, naravno, uz izvjesne promjene u svojim programima. Velika preduzeća (kao na primjer

"Fortuna", "Olimp", "Jadrina", "Fering") u stanju su i treba da razriješe problem zapošljavanja i priliva deviza. Realnost je da usljed opštepoznatih okolnosti neko vrijeme rade u izvoznim "lon-poslovima". Potreban nam je, dakle, izvjestan tajmout kako bi se stekli uslovi da se od njih cijepanjem stvori više malih preduzeća u okviru istih ili komplementarnih proizvodnih programa. Novoformirana mala preduzeća iz takozvanih "velikih" mogla bi biti izazov za nove programe i za ulaganja trećih lica, prvenstveno inostranih partnera, naravno kad se dogodi privatizacija. U njima bi se moglo odmah nastaviti poslovanje, u nekim, moguće, i vrlo uspješno. Mišljenja sam da bi neka od tih preduzeća (nastala cijepanjem "velikih") ili najmanje po jedno od njih, trebalo svjesno napraviti "dobrim" sa dobrom aktivom, a s druge strane, najmanje jednom "namijeniti" da bude loše, da preuzme lošu strukturu stare aktive i da ono likvidira obaveze i lošu aktivu. Ovo bi trebalo raditi paralelno sa provođenjem Zakona o privatizaciji, s tim što bi se taj model mogao već sada osmišljavati. To je ujedno i prilika za dokazivanje ekonomistima i stručnim timovima u tim preduzećima.

Kada je riječ o "Grinu", naše viđenje i interes je da ulazimo u tehnološko dokompletiranje proizvodnje ambalaže na bazi kartona za potrebe, prije svega, prehrambene i farmaceutske industrije, dakle, ekološki prihvatljive ambalaže. Cijenimo da će proizvodnja ambalaže ili ambalaža uopšte igrati značajnu ulogu u dokompletiranju tržišno konkurentnog proizvoda. Uostalom, to nam je djelatnost u kojoj imamo bogato iskustvo. Osim toga, "Grin" je dioničarsko društvo sa 100% privatnim kapitalom, pa se nadamo da smo već sada interesantni za ulaganja trećih lica. Od drugih referensi ističem da smo finansijski potpuno stabilno preduzeće i da ni jedno ulaganje u tu proizvodnju nije rizično.

Moja namjera ili strateški poslovni cilj je da u "Grin" uvedem kapital trećih lica. Naglašavam i posebno podvlačim da to nije zbog ne-

dostatka vlastitog kapitala, već zbog stvaranja pretpostavki za kvalitetne promjene u upravljanju preduzećem. Bez vlasnika iz vana, tvrdim na osnovu svojih iskustava, neće se moći transformisati odnosi između ljudi ili da grubo kažem, neće se moći "transformisati radnici". Siguran sam da će upravljanje procesom proizvodnje i poslovanjem biti lakše u preduzećima sa mješovitim kapitalom, nego u preduzećima u kojima je 100% privatni ili kapital u isključivom vlasništvu radnika. To je na neki način zahtjev i potreba ovog, nazovimo ga, "prelaznog perioda" - do vremena kada će biti normalno gledanje na preduzeće kao ekonomsku zajednicu, a ne kao na socijalnu ili neku drugu kategoriju.

I danas je po zakonskoj definiciji prva funkcija preduzeća, odnosno upravljačkog organa i direktora, očuvanje kapitala. Sve ostalo je drugog, odnosno ko zna kojeg reda. Međutim, to je samo formalno-pravna definicija. Ona kao definicija u životu, u stvarnosti, među radnicima, odnosno u narodu nije još uvijek zaživjela. Nije zaživjela kao njihovo gledanje na status, položaj i pravo privatnika prema sredstvima rada i radnicima. Naša javnost može prihvatiti, pa čak i opravdati kada, na primjer, jedan privatni vlasnik, zbog svog ekonomskog interesa, očuvanja ili uvećanja kapitala - privremeno zaustavi rad, ne prihvati neki posao u kojem nema željenu dobit, otpusti radnike i sl. Tu će pojavu, međutim, javnost itekakomosuditi ako se ona dogodi u nekom državnom, to jest društvenom preduzeću. Narod je mišljenja da teškoće ove zemlje privredne naravi treba da rješavaju samo društvena, dionička, odnosno mješovita dionička preduzeća i da je to, prije svih, njihova obaveza. Ovu činjenicu koristi i vodeća politička i državna vlast i ličnosti, odnosno pojedinci kada im to zatreba.

Sve ovo iznosim na bazi vlastitih iskustava, a ona u tome nisu mala. Očuvao sam preduzeće, ali sa nadljudskim naporima i velikim ličnim rizicima jer sam morao:

- da zabranim bavljenje istom ili sličnom djelatnošću u dopunskom radu svim radnicima;
- da zabranim honorarni rad kod konkurencije;
- da van uobičajenih standarda nagradim ključne radnike i rukovodioce da dobiju naklonost preduzeća, itd.

Umjesto rezimea ovog mog razmišljanja, u sadašnjim našim prilikama, mogu samo poželjeti svima nama:

- da hitno dođe do privatizacije zbog ekonomije prije svega i da se privatizacija ne zaustavlja zbog političkih razigravanja;
- da se potencijalni socijalni bunt ne preseljava u preduzeća jer im treba omogućiti da stvaraju ekonomsku osnovu ovoj državi;
- da proizvodna i nova preduzeća od države dobijaju početne olakšice;
- da država preko ministarstava i drugih svojih zvaničnih organa uvezuje tržišta među entitetima i sa Srbijom, odnosno Crnom Gorom, a ne da se ona uvezuju preko šverca i buvljaka poput "Arizona" i dr."

